

**СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ
НА НАУЧНО-ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКАТА ДЕЙНОСТ
НА УНИВЕРСИТЕТ ПО БИБЛИОТЕКОЗНАНИЕ И
ИНФОРМАЦИОННИ ТЕХНОЛОГИИ - УниБИТ
ЗА ПЕРИОДА 2017 – 2025 г.**

Съдържание

1. ВЪВЕДЕНИЕ.....	3
2. СЪСТОЯНИЕ НА НАУЧНИТЕ ИЗСЛЕДВАНИЯ	5
2.1. Обобщена оценка.....	5
2.2. Човешки, материални и информационни ресурси	6
3. ЦЕЛИ НА НАУЧНО-ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКАТА ДЕЙНОСТ.....	11
3.1. Основни цели	11
3.2. Задачи	12
4. ПРИОРИТЕТИ ЗА НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ	14
4.1. В област „Компютърни науки, информационни и комуникационни технологии, информационна сигурност и информационно брокерство”	14
4.2. В област „Библиотечно-информационни науки и печатни комуникации”	15
4.3. В област „История, археология и културно наследство”	16
4.4. В област „Социални и хуманитарни науки и чуждоезиково обучение”	17
4.5. В област „Национална и международна сигурност“	17
5. МЕРКИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ	18

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Обществената мисия на УниБИТ е подготовката на висококвалифицирани, социални, личностно мотивирани и адаптивни към пазара на труда специалисти. УниБИТ си поставя за основна стратегическа цел устойчивото си развитие като водещо висше училище със значителен научен, технологичен и иновационен потенциал.

УниБИТ има амбицията да продължи да изпълнява и т.н. трета мисия на университетите да работи по проекти с национално и регионално значение, включително и проекти, свързани с *Националната стратегия за развитие на научни изследвания 2020*, *Иновационната стратегия за интелигентна специализация на Република България (2014-2020)*, *Национална стратегия за развитие на висшето образование в Република България (2014-2020)*, *Иновационна стратегия за интелигентна специализация на София*, и др.

Стратегията за развитие на научно-изследователската дейност на УниБИТ:

- е съобразена с мисията на УниБИТ да бъде научно-образователна и социално-културна институция, значим фактор в системата на висшето образование, привлекателен център за младите хора от България и от съседните страни;
- е в съгласие с целите на УниБИТ да бъде пълноценна учебна структура, развиваща научни изследвания и осигуряваща качествена подготовка на висококвалифицирани кадри в областите на обществените науки, информационните и комуникационни технологии, националната сигурност и културно-историческото наследство;
- произтича от чл. 27-31 от Правилника за устройството, управлението и дейността на УниБИТ;

- обобщава вече формулираните стратегии за научни изследвания от структурите на УниБИТ;
- се базира на основни документи на Европейския съюз за висшето образование и научните изследвания: Болонската декларация (1999), стратегията „Европа 2020“ на ЕС, програмата „Хоризонт 2020 за научни изследвания и иновации на ЕК, Пражката декларация (2009), Европейската система за трансфер на кредити, и др.
- е съобразена със Закона за висшето образование (най-вече чл. 2; чл.6, ал. 1, т. 3 и във връзка с чл. 17, 20, 61 и 63);
- се базира на макроикономическата рамка на България в контекста на установените закономерности на развитие на индустриалните страни и перспективите на прехода към цифрова икономика и цифрово общество;
- отчита тенденциите в развитието на общоевропейските и регионални процеси и структури: от локална общност към световно общество, от социална обвързаност към демократично участие, от икономически растеж към човешкото развитие;
- развива и обогатява традициите на УниБИТ през годините.

2. СЪСТОЯНИЕ НА НАУЧНИТЕ ИЗСЛЕДВАНИЯ

Научните изследвания и иновациите повече от всякога се явяват ключово конкурентно предимство в глобалното икономическо състезание. Науката е средство за решаване на глобалните предизвикателства

2.1. Обобщена оценка

Научните изследвания в УниБИТ са насочени към няколко изследователски области: библиотечно-информационни науки; печатни комуникации; културно-историческо наследство; информационни технологии и компютърни науки; национална и международна сигурност; обществени комуникации.

- УниБИТ поставя научните изследвания в тясна връзка с обучението. Те са функция на увеличени брой и разширения профил специалности, на оптимизирането на академичните структури, на въведената система от национални и международни стандарти, на повишаване качеството на обучение.
- Научно-изследователската дейност цели повишаване квалификацията на академичния състав и поставянето му в съвременна изследователска среда: с възможности за мобилност, информационно осигуряване и пълноценна реализация в конкурентни условия.
- УниБИТ поддържа връзки и има сключени двустранни договори с редица културни, научни и образователни институции в България и чужбина.
- УниБИТ е организатор и домакин на няколко утвърдили се през годините научни прояви: Национална конференция с международно участие в чест на Деня на народните будители, Международен пътуващ семинар, Ежегоден научен семинар за новите технологии в обучението, IEEE конференции по интелигентни системи, Студентска научна конференция, на всеки

две години организира регионален форум по образование QED, който разпространява идеите на глобалния форум по използване на ИКТ в образованието EDUsummIT.

- УниБИТ издава няколко периодични издания: Трудове на Университета, Трудове на Студентското научно общество, Кирило-Методиевски вестник „За буквите - О писменехъ”, научното списание „Издател”, поредица от сборници с доклади от ежегодно провежданите научни конференции и семинари.
- УниБИТ участва и е координатор на национални, Европейски и международни проекти по Фонд научни изследвания, Структурни фондове, програми Erasmus+, Horizon 2020, UNESCO

2.2. Човешки, материални и информационни ресурси

Преподавателите на УниБИТ са в програмните и редакционни комитети на редица научни форуми и списания:

- Участие в програмни комитети на IEEE, UNESCO, IASTED и други конференции по Semantic Technologies, Natural Language Processing, Bioinformatics, Intelligent Systems, E-Learning, Patient Safety through Intelligent Procedures в България, Китай, Полша, Малайзия, САЩ, Индия, Чили, Австрия, Англия, Бразилия, Гърция, Канада, Чехия, Кипър, Унгария, Германия, Реп. Корея, Пакистан, Португалия, Румъния, Русия, Испания, Тайван, Таиланд, Сингапур, Украйна експерти към НФНИ – МОМН, рецензенти на известни световни списания, включително с висок ИМПАКТ фактор.
- Участия в редколегии на международните списания International Journal of Computer Engineering Research, International Journal of Information Theories and Applications; International Journal of Digital Literacy and Digital Competence, Journal Working and Living Environmental Protection, “Digital Evidence and Electronic Signature

Law Review”, UK, Information Technologies and Control; International Journal of Intelligent Information Processing (CAИЦ), International Journal on Data Mining and Intelligent Information Technology Applications (Реп. Корея), J. Information Sciences and Technologies (CAИЦ); International Journal of Information Technologies and Applications

- Членство в IEEE, ECDL, Informatics Europe (Zurich), Knowledge4Innovation (Brussels), International Federation of Information Processing, EC ETP NESSI Member State Committee; Informing Science; GDM; Немско дружество по дидактика на математиката; European Microwave Association. GDM; CHI International Advising Task Force; International ACM SIGCHI Educational Resource Development Group & International Issues Committee; IEA Technical Committee TC11 “Human-Computer Interaction”; Occupational Risk Prevention Advisory Board; Member of ACM SIGCHI International Issues Committee; Member of International ACM SIGCHI Educational Resource Development Group, Oracle Academy
- Международна асоциация по библиология, Американска библиотечна асоциация, Международна асоциация на библиотекарите и документалистите франкофони (Association internationale francophone des bibliothécaires et documentaliste, AIFBD), Дружество за история на авторското право, четенето и издаването (Society for the History of Authorship, Reading and Publishing, SHARP), Санкт-Петербургската Арктическа академия на науките; Международната академия по информатизация (МАИ) при ООН; Международна комисия по история на технологиите (ICOTHEC), Европейска мрежа за дистанционно и електронно обучение (European Distance and E-Learning Network,

EDEN), Институт по науки за информирането (Informing Science Institute), Европейска мрежа от центрове за културен мениджмънт, културна политика и образование (ENCATC), Международна организация за градска политика и планиране (IFHP), Научен съвет на Регионалното бюро на ЮНЕСКО за Европа за наука и култура (UNESCO Regional Bureau for Science and Culture in Europe, Венеция), Институт за аутсорсинг (Outsourcing Institute), ИКОМОС, Междууниверситетска мрежа по културно наследство към ЮНЕСКО (FUUH – Forum UNESCO University and Heritage), Международната комисия по военна история, Международната асоциация по социология на религията, Международната асоциация за антропология на Югоизточна Европа, Управителния съвет на COST Акция № IS1410 "Дигиталната грамотност и мултимодални практики за малки деца", Outsourcing Institute, Books, Publishing & Libraries (Common Ground Publishing) и др.

- Участия в ръководството и работата на редица **научни мрежи, професионални сдружения и неправителствени организации:** *Българска библиотечно-информационна асоциация, Съюз на учените в България, Асоциация на университетските библиотеки, Българско историческо дружество, Асоциация на българските археолози, Асоциация за развитие на информационното общество в България, Асоциация на учените в областта на сигурността и отбраната, БНК на ИКОМОС, Дружество по история на медицината, Сдружение на преподавателите по интелектуална собственост в България*

Политиката на УниБИТ е да насърчава връзката между – наука, академия и бизнес. Стъпките за постигане на взаимодействието са:

- Насърчаване и подкрепа на международните научни контакти на академичния състав, докторантите и студентите. Участие в международни и национални проекти. Създаване на система за стимулиране на високите научни постижения и международното признание. Поддържане на електронна база данни за публикационните и изследователски възможности, предоставяни от български и чуждестранни органи и организации;
- Създаване на сътрудничество между университета и компании в ИТ и други сфери за предоставяне възможности на студентите за студентски практики
- Повишаване на критериите за публикационна активност, особено на хабилитирания състав на УниБИТ. Активно ангажиране на научните звена с качеството на създавания научен продукт. Подкрепа на публикационната дейност от страна на университетските издания и издателски звена. Изграждане на факултетно-катедрени структури, отговарящи за поемането от Университета на изследователски проекти от средите на публичния сектор, бизнеса и публичната администрация. Създаване на финансов механизъм за стимулиране на участието на академичния състав от името на УниБИТ в изследователски проекти
- Постоянни грижи за научното развитие на академичния състав. Стремех към снижаване на средната възраст за хабилитирания състав и увеличаване на тенденцията на намаляване на средната възраст на доцентите. Намаляване на средната възраст на главните асистенти до тази на асистентите.
- УниБИТ разполага с персонално и технически обезпечени институции за научни изследвания в различни сфери:

- Междуфакултетската катедра към ЮНЕСКО ИКТ в библиотекознанието, образованието и културното наследство;
- ИНОУЗКИН: Институт за научни изследвания в областта на организацията, управлението и защитата на културно-историческото наследство,
- ИНИОД: Институт за научни изследвания и обучение на докторанти,
- ИИРЛИС: Институт за изследване и развитие на лидерството в информационна среда;
- Библиотечно-информационен център,
- LibLab: Лаборатория по библиотечни технологии, комуникации и информиране;
- Научноизследователската лаборатория за кибернетична сигурност,
- Университетска младежка академията за управление на знания;
- Лаборатория “Oracle”
- Софтуерна лаборатория
- Компютърна лаборатория „Дж. Атанасов”,
- Студентско научно общество,
- Собствено издателство „За буквите-О писменехъ”;
- Департамента по общообразователни дисциплини.
- В УниБИТ съществува съвременна материална база и оборудване, изградена е информационна система.

3. ЦЕЛИ НА НАУЧНО-ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКАТА ДЕЙНОСТ

3.1. Основни цели

Непосредствена цел - създаване на условия и подходяща среда за осигуряване на високо качество на научните изследвания.

- Развиване на научно-изследователска дейност, адекватна на европейските стандарти и изискванията на информационното общество.
- Разширяване научно-изследователската мобилност и контакти на локално, регионално и европейско ниво

Икономически аспекти - създаване и разпространение на конкурентноспособни научни и приложни знания и продукти в областите на обществените комуникации и информационните науки; информатиката и компютърните науки; националната сигурност; историята и археологията.

- Осигуряване стабилна основа за модерно обучение, в съответствие с тенденциите на европейската и световната практика на университетското образование и на съвместимостта му с европейските системи.
- Формиране на усъвършенстваща своите компетенции академична общност, намираща се в постоянно взаимодействие с национални и европейски структури, подчинила работата си на диалогичност, отвореност, толерантност, информираност.

В социален аспект политиката цели да допринесе за осигуряване на високо качество на живот на българските граждани, усъвършенстване на човешките ресурси, съхранение и развитие на българската култура и национална идентичност.

- Свързване на фундаменталните и приложните изследвания с технологиите за продължаващо образование и концепцията за учене през целия живот

- Изграждане на устойчива и ефективна връзка между висшите училища и пазара на труда и постигане на динамично съответствие между търсенето и предлагането на специалисти с висше образование.

3.2. Задачи

За постигането на тези цели цели е нужно да се работи по следните задачи:

- Подчиняване дейността на звената на УниБИТ на приетите приоритети в научните изследвания.
- Модернизация на системата за управление на висшите училища.
 - Нормативно осигуряване на единството на научни изследвания и обучение
 - Повишаване на средствата за финансиране на висшето образование и науката и на ефективността на използването им чрез нов модел на финансиране
 - Осигуряване на академичния състав с информационни ресурси.
- Мотивиране и насърчаване участието на академичната общност в европейски научно-изследователски и образователни програми.
 - Създаване на мрежа от национални и съвместни програми
 - Премахване на бариерите пред мобилността на изследователите, привличане и задържане на висококвалифицираните учени в Европа;
- Ангажиране на студентите и докторантите с научно-изследователска дейност.
- Търсене и подкрепа на външно финансиране за научно-изследователски проекти от национални институции, международни донори, бизнес структури.

- Създаване и продължаване на договорни отношения с национални и чужди университети, научни институции, държавни и браншови организации.
- Насърчаване на взаимодействието на университета с бизнеса
 - Увеличаване на разходите за изследвания и иновации
 - Подобряване на средата за частни инвестиции в изследвания, за партньорство в областта на изследванията и иновациите и за създаване и развитие на високотехнологични фирми;
 - Въвеждане на водещи технологии
 - Стимулиране на развитието на иновации
- Развитие на изследователски инфраструктури на световно ниво.

4. ПРИОРИТЕТИ ЗА НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ

УниБИТ отговаря на предизвикателства, заложен в Националната стратегия за развитие на научните изследвания 2020 *Иновационна стратегия за интелигентна специализация*, пред развитието на *Информатика и информационни и комуникационни технологии*, *Индустрия за здравословен живот и био-технологии*, *Нови технологии в креативните и рекреативните индустрии* като проследява в специфичните за УниБИТ области:

4.1. В област „Компютърни науки, информационни и комуникационни технологии, информационна сигурност и информационно брокерство”

- Съвременни информационно - комуникационни технологии (ИКТ), организационни и други средства за управление на нематериалното производство с приложения в сигурността и защитата на информация.
- Приложения на авангардни методи и технологии: управление в несигурни среди, интелигентни системи, интелигентна обработка на данни (Big Data, Data Science, Web Mining), многоагентни системи за защита, киберсигурност, сензорни системи за защита и др.
- Методи и човеко-машинни средства за подпомагане на вземането на решения и на други приложения на системи, основани на знания.
- Проекти за защита на информацията, на културно-историческите паметници и други изследвания за защита на материалните обекти.
- Развиване на науката за информирането (Informing Science), внедряване на новите авангардни разработки за информиране.

- Изследване на структурата и организацията на компютърните системи.
- Изследване системното и приложното програмно осигуряване и автоматизация на програмирането.
- Предприемачество и иновации в областта на ИКТ - Иновационен мениджмънт и Дизайн мислене
- Разработване на методи за креативни индустрии
- Проекти, свързани с влиянието на BIG Data върху информационното общество на 21 век
- Проекти, свързани с Internet of Things

4.2. В област „Библиотечно-информационни науки и печатни комуникации”

- Изследвания в областта на теорията, историята и методиката на библиотекознанието и библиографията.
- Съвременни проблеми на всички видове и типове библиотеки: теория и практика на библиотечния мениджмънт и маркетинг; партньорство между библиотеките; информационни ресурси; дигитализация; библиотечно обслужване; четене и пр.
- Библиотеката в съвременната комуникационна стратегия.
- Проучване и прилагане на добри практики на български и чужди библиотеки в различни тематични полета.
- Хармонизация на българското библиотечно-информационно образование с европейските образователни системи.
- Теоретични, исторически, методологични и практически проблеми в областта на книгата и книгознанието.
- Технологии в книгоиздаването и книготърговията – тенденции и перспективи за развитие.
- Маркетинг и маркетингови комуникации, икономика и счетоводна отчетност в книжния бизнес.

- Еволюционни технологии в книгоиздаването, печатните и други видове медии, както и нови технологии в образованието, книгознанието и комуникационните технологии.

4.3. В област „История, археология и културно наследство”

- Фундаментални и приложни научни изследвания в областта на културно-историческото наследство
- Проучване, опазване, съхраняване и защита на националното културно-историческо наследство.
- Осъществяване на научноизследователска дейност в областта на културно-историческото наследство, насочена към развитие на научните знания, подпомагане на образователния процес и на обществената практика
- Книжовно и Архивно-документално наследство
- КИН и екология.
- Духовност и лидерство – изучаване, обучение и прилагане на български и чуждестранни лидерски практики.
- Културен туризъм.
- Археологическо наследство
- Културни институции – музеи, галерии, библиотеки, читалища
- Научни изследвания на нематериалното културно-историческо наследство
- Дигитализация и създаване на информационни фондове на културното наследство.
- Възможности за пазарна реализация на културно-историческото наследство (културен туризъм) в България.
- Българско културно наследство, балкански културни коридори и европейски културни маршрути.
- Културно-историческото наследство в епохата на глобализация.

4.4. В област „Социални и хуманитарни науки и чуждоезиково обучение”

- Съвременни проблеми в литературознанието, културологията и антропологията.
- Социолингвистични и етнолингвистични изследвания.
- Теория и практика на чуждоезиковото обучение.

4.5. В област „Национална и международна сигурност“

- Съвременни проблеми на сигурността.
- Етнорелигиозни аспекти на сигурността.
- Икономически аспекти на сигурността.
- Екология, природни ресурси и национална сигурност.
- Стратегически ресурси и глобална сигурност.
- Глобална, регионална и национална сигурност.
- Политически аспекти на сигурността.

5. МЕРКИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ

Изпълнението на целите на научно-изследователската дейност се подпомага от следните **мерки**:

- Разширяване мрежата за публикуване на научна информация.
- Включване на докторантите и специализантите в научно-изследователска дейност.
- Усъвършенстване на информационна система, обслужваща интеграционните връзки на УниБИТ с други ВУ, с институции и структури от региона, България и съседните страни.
- Осигуряване на възможности за студентска и преподавателска мобилност по програмите на ЕС.
- Постоянно повишаване на езиковата подготовка на преподавателите и студентите.
- Насърчаване на преподавателската и студентска мобилност в контекста на свободното движение на хора, знания и технологии.
- Създаване на мултимедийни информационни пакети по основни звена, специалности и степени.
- Разширяване на системата от договорни отношения със сродни институти и университети от страната и чужбина.
- Диагностика на актуалните изследователски задачи за научно обезпечаване на обучението.
- Усъвършенстване системата за вътрешна оценка, подбор и финансиране на научно-изследователски проекти.
- Изграждане на базови звена за обучение на студенти и докторанти по видове приложни и качествени изследвания.
- Усъвършенстване на финансирането и материалната база.
- Създаване на контролни структури за оценка на качеството на поэтапното изпълнение на конкретизираните по приоритети цели.

- Разработка на програма за увеличаване собствените приходи на УниБИТ чрез реализиране на внедрителски и приложни дейности, консултантски услуги, наеми и др.
- Подпомагане на достъпа до международни бази данни за реферирани публикации;
- Институционална подкрепа за работа с нови бази данни с оглед да бъдат обхванати всички научни области, в които се развиват изследванията в УниБИТ;
- Стимулиране на публикуването в утвърдени и престижни научни списания и бази данни, с цел постигане на релевантност с напредъка на научните постижения в съвременния свят.
- Сътрудничество в научно-иновационните процеси и реализиране на проекти съвместно с частния сектор.
- Изграждане на система за планиране, целесъобразно управление на ресурсите и оптимално изразходване на финансовите средства за научноизследователски дейности, включително и такива по проекти, финансирани от Структурните фондове за наука, научна инфраструктура и иновации и от други публични и частни финансови средства за НИРД.
- Синхронизиране на научноизследователската дейност на УниБИТ с тематичните приоритети на европейските научни програми и инициативи, в които България има ефективно участие и сътрудничество.

Стратегията за развитие на научноизследователската дейност на УниБИТ е приета с решение на Академичния съвет с Протокол № 7 от 30.03.2009 г., променена и актуализирана с решение на Академичен съвет с Протокол № 3 от 28.02.2017 г.